

Krediidipoliitika turu-uuring 2009

Krediidiinfo AS

14.04.2009

Kokkuvõte

- ✓ Krediidipoliitika turu-uuring viidi läbi ajavahemikul 23.03 – 29.03.2009.
- ✓ Valim moodustati juhuvaliku teel 4995 tegutseva ja registrisse kantud Eesti ettevõtte vahel, kellele saadeti elektrooniline ankeet 17ne küsimusega.

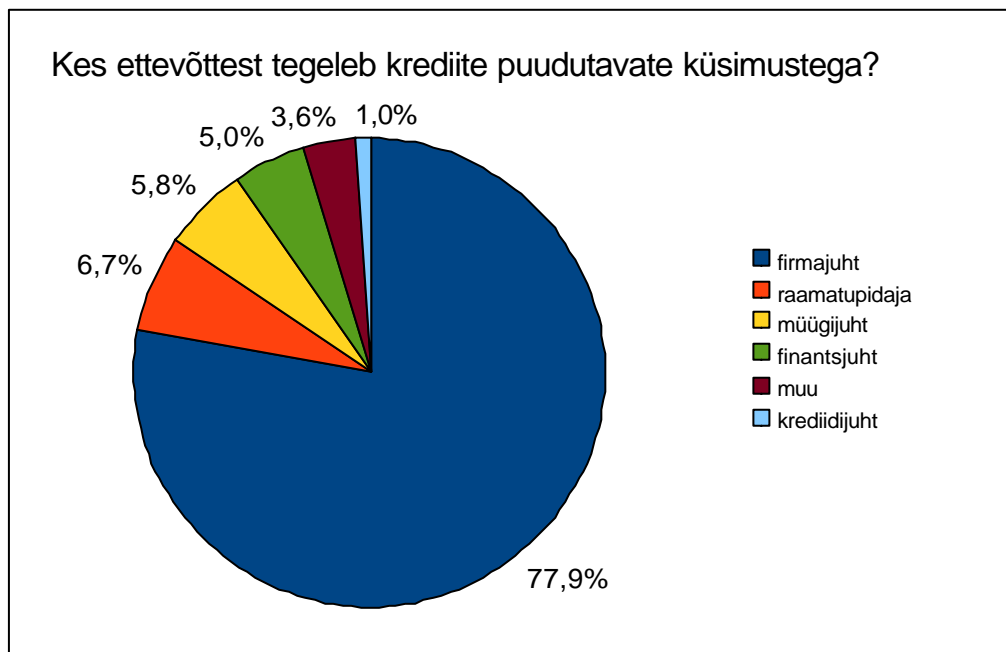
Tulemused

Krediidiosakonna juhtimine

Uuringust selgus, et Eesti ettevõtetes tegelevad krediite puudutavate küsimustega suures osas (78%) ettevõtete juhid. Sageli on krediidivaldkonna ülesanded jagatud raamatupidajatele (7%), müügi- ja finantsjuhtidele (vastavalt 6% ja 5%). Vaid 1% uuringule vastanud ettevõtetest on loonud krediidijuhi ametikoha.

Võrreldes eelmiste aastatega pole muutusi proportsioonides toimunud.

Raamatupidajate roll krediidiküsimustega tegelemisel on alates 2007. aastast pidevalt vähenenud.

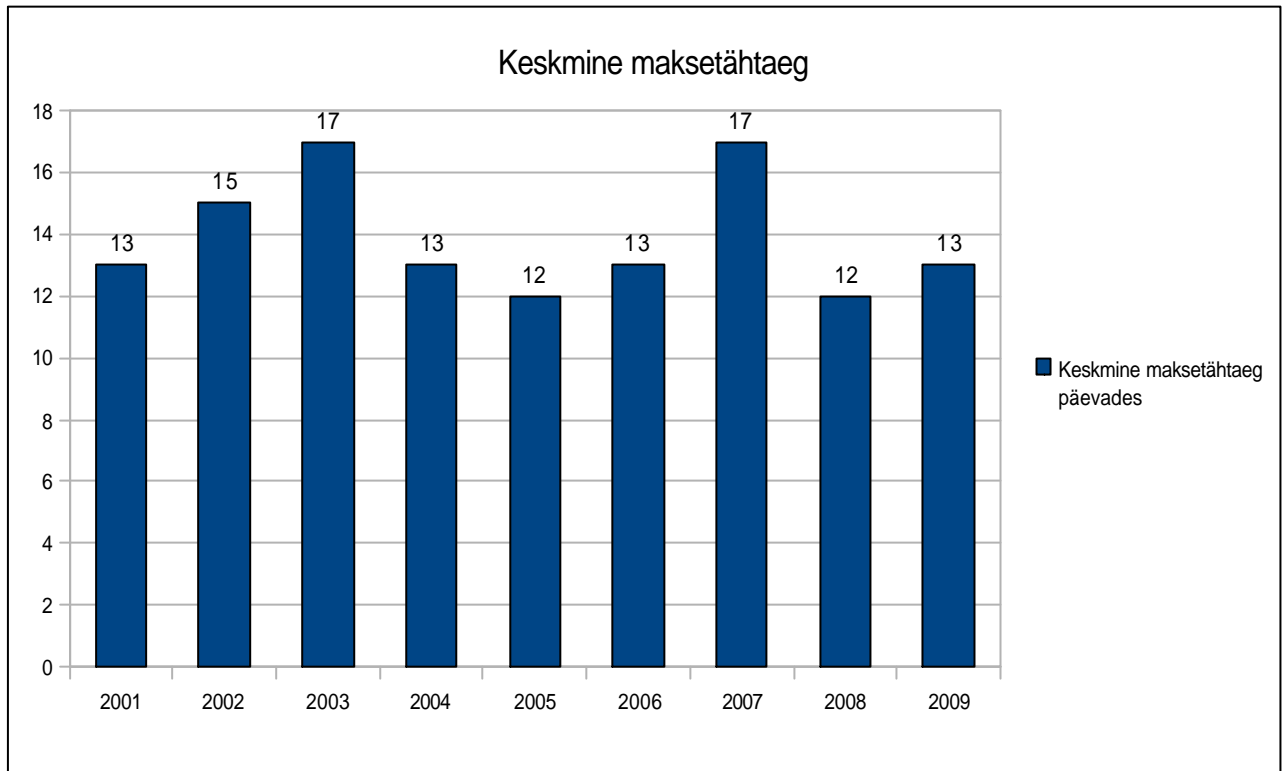

Joonis 1. Krediidiküsimustega tegelevate inimeste jagunemine Eesti ettevõtetes

Ettevõtetes on krediidiküsimused sageli lahendatud krediidialaste teenuste sisseostmisega. Levinud teenused on inkasso- ja õigusteenus. Suhteliselt väike osa ettevõtetest kasutab võlgade ennetamiseks faktooringut ja krediidikindlustust. Võrreldes eelnevate aastatega on võlaprobleemide lahendamiseks ja ennetamiseks suurenenud krediidiriskide hindamise ja krediidijärelvalve teenuse sisseost.

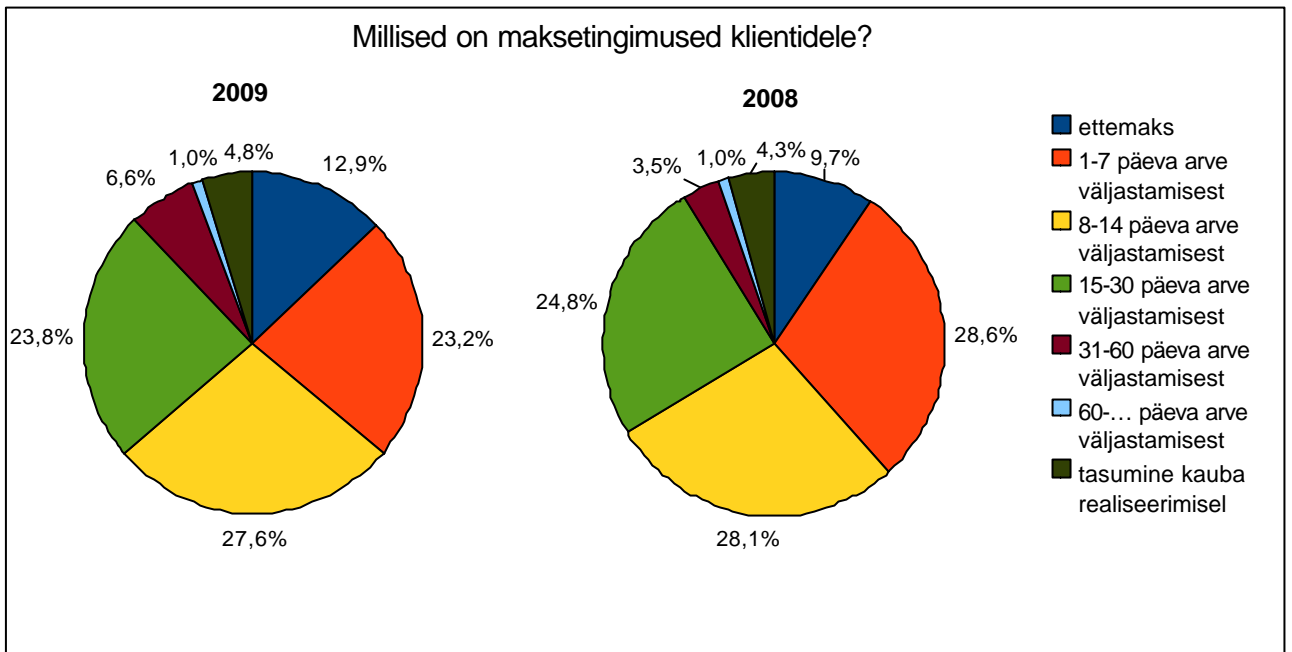
Krediidimüügi tingimused

Ettevõtete keskmine maksetähtaeg Eestis on 2009. aasta krediidipoliitika uuringu põhjal 13 päeva (Joonis 2). Ettevõtete keskmine maksetähtaeg on võrreldes eelmise aastaga päeva võrra pikenenud, kuid näitaja on oluliselt väiksem kui 2007. aastal (mil see oli 17 päeva).

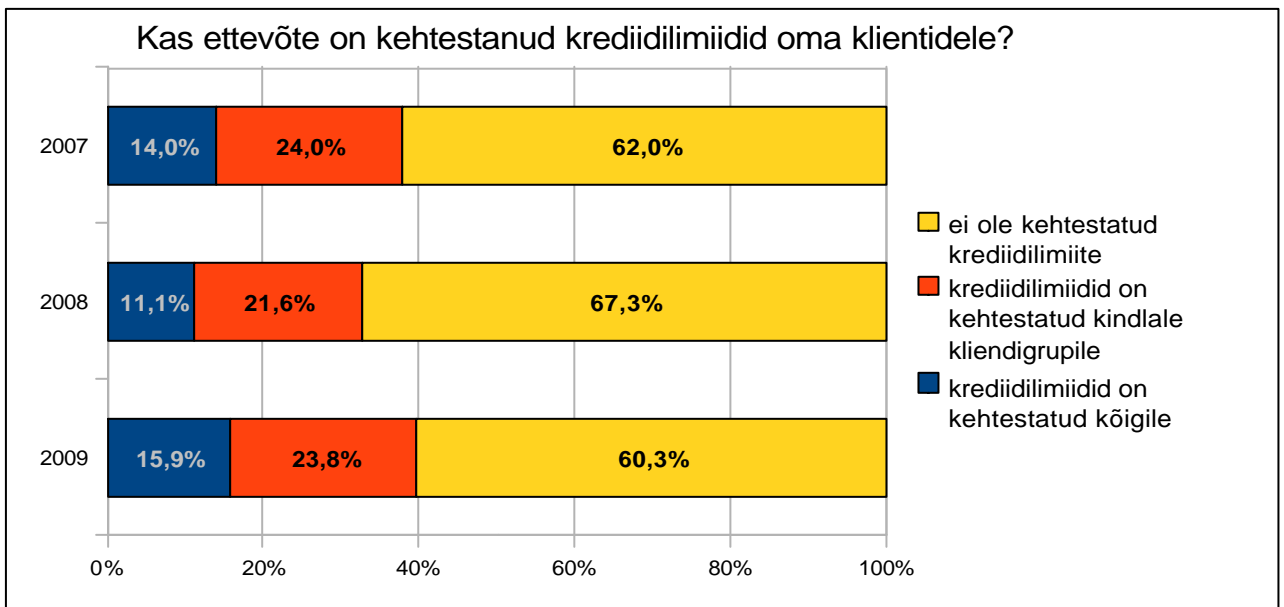
Joonis 2. Ettevõtete keskmine maksetähtaeg, 2001 – 2009

Märgatavalt on suurenenud ettemaksu nõudmine – 12,9% arvetest toodete/teenuste eest nõutakse ettemaksuna (Joonis 3). Teisalt on aga suurenenud ka 31-60 päevase maksetähtajaga arvete osakaal.

Joonis 3. Arvete jagunemine maksetingimuste järgi

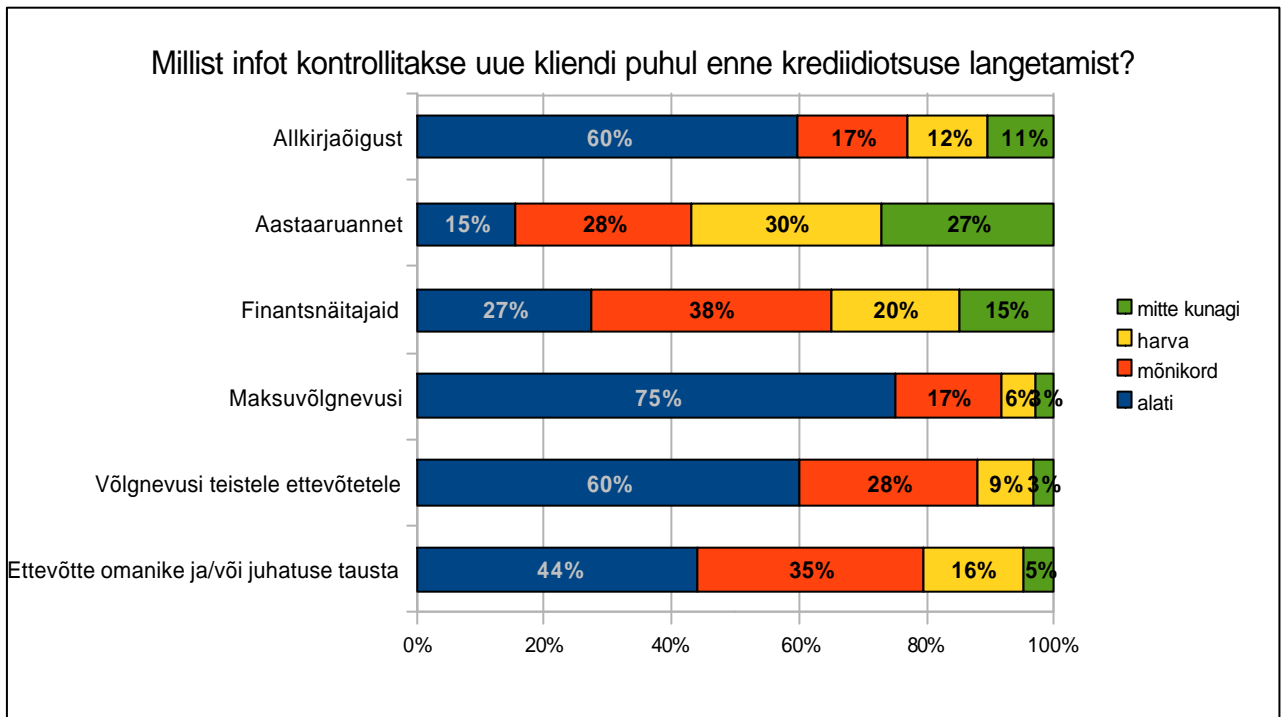
Krediidilimiite rakendab ligi 40% krediitpoliitika uuringule vastanud ettevõtetest, sealjuures 23,8% ettevõtetest on kehtestanud krediidilimiidid kindlale kliendigruppidele, 15,9% aga kõikidele klientidele (Joonis 4). Võrreldes eelmise aastaga on märgatavalt kasvanud krediidilimiite kehtestavate ettevõtete osakaal.

Joonis 4. Ettevõtete jagunemine krediidilimiitide kehtestamise järgi, 2007 – 2009

Krediidisobivuse hindamine

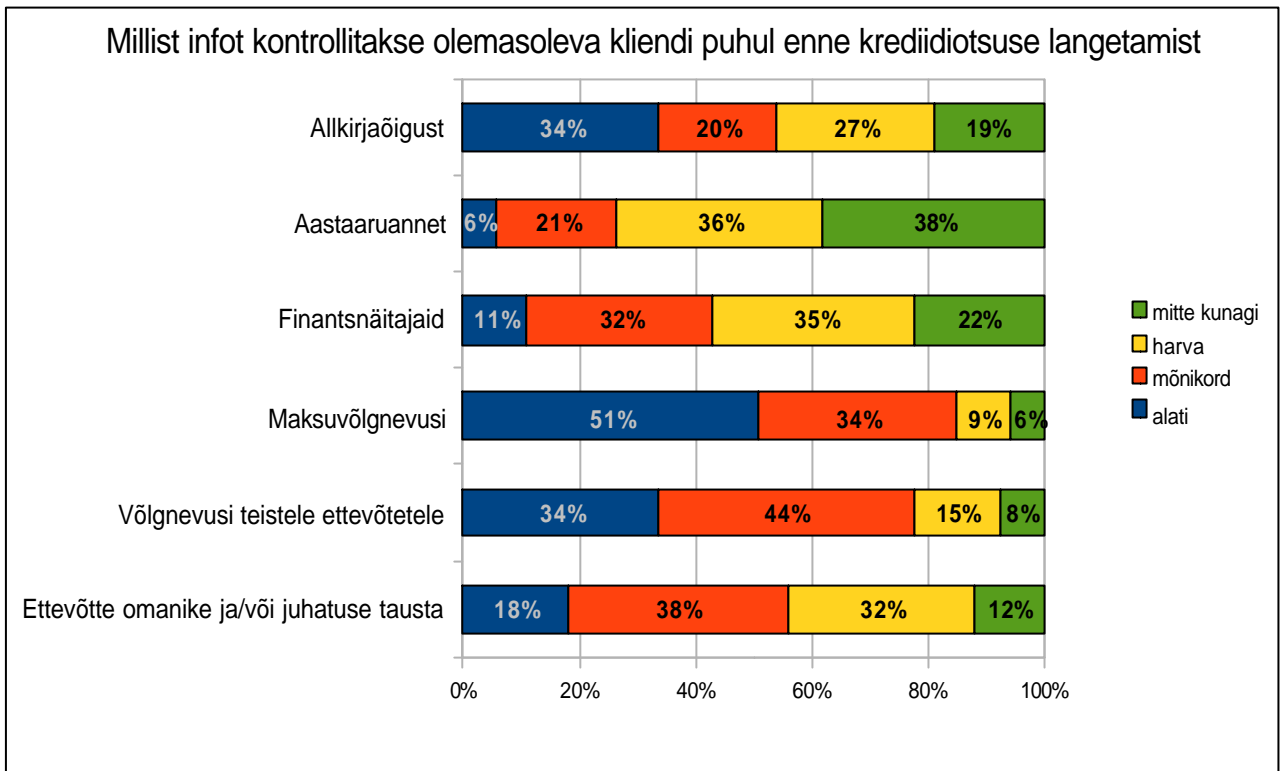
Eesti ettevõtetes on tavaks, et uue kliendi krediteerimisel kontrollitakse kõige enam maksuvõlgnevuste olemasolu – 75% vastanutest kontrollib alati (Joonis 5). Võlgnevusi teistele ettevõtetele kontrollib alati ligi 60% vastajatest. Samuti kontrollitakse allkirjaõiguse olemasolu ning ettevõtte ja/või omanike tausta. Vähe pööratakse tähelepanu uut klienti puudutavatele finantsnäitajatele ning aruandluskirjeldustele (nende kontrollimine on võrreldes 2008. aastaga vähenenud). Maksuvõlgnevuste, teistele ettevõtetele võlgnevuste ning ettevõtte juhi tausta kontrollimine on aastate lõikes suurenenud.

Joonis 5. Ettevõtete jagunemine uue kliendi taustainfo kontrollimise järgi

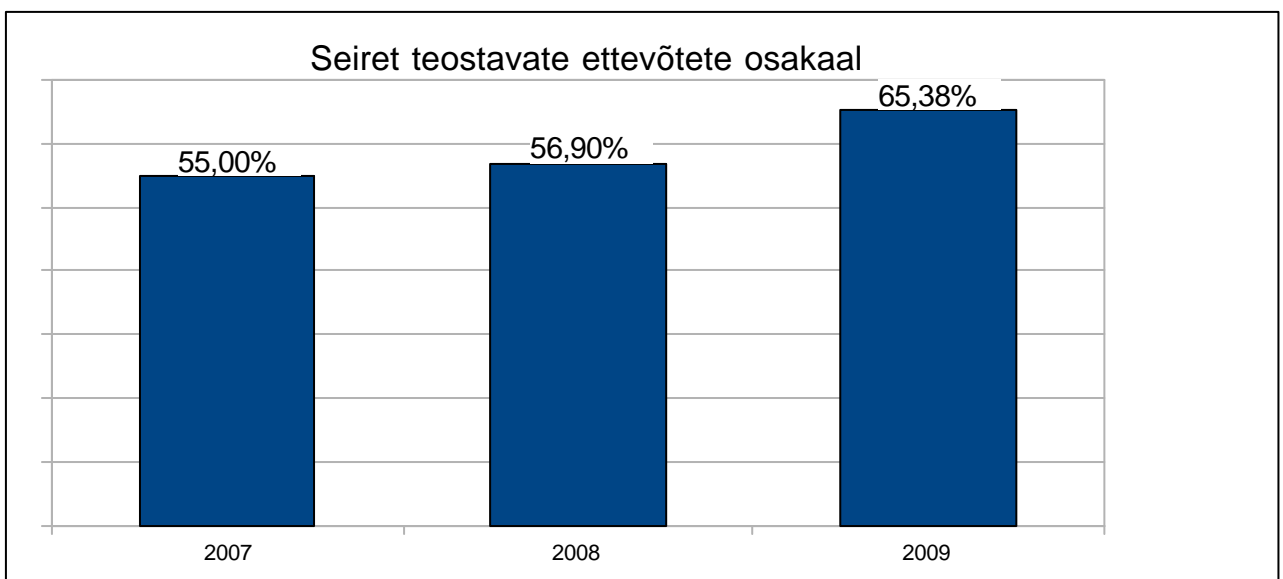
Krediidiklientide haldamine

Olemasolevaid kliente jälgitakse ning kontrollitakse tunduvalt tagasihoidlikumalt kui seda tehakse uute klientide puhul (Joonis 6). Enne krediidiotsuse langetamist kontrollib olemasoleva kliendi puhul maksuvõlgnevusi alati 51% (2008. aastal oli vastav näitaja 41%), allkirjaõigust ning võlgnevusi teistele ettevõtetele alati 33,5% uuringule vastanud ettevõtetest. Väga vähe pööratakse tähelepanu krediteeritava ettevõtte aastaaruandele (5,7%) ja finantsnäitajatele (11%) ning võrreldes eelmise aastaga on märgata langust nimetatud näitajate hulgas.

Joonis 6. Ettevõtete jagunemine olemasoleva kliendi taustainfo kontrollimise järgi

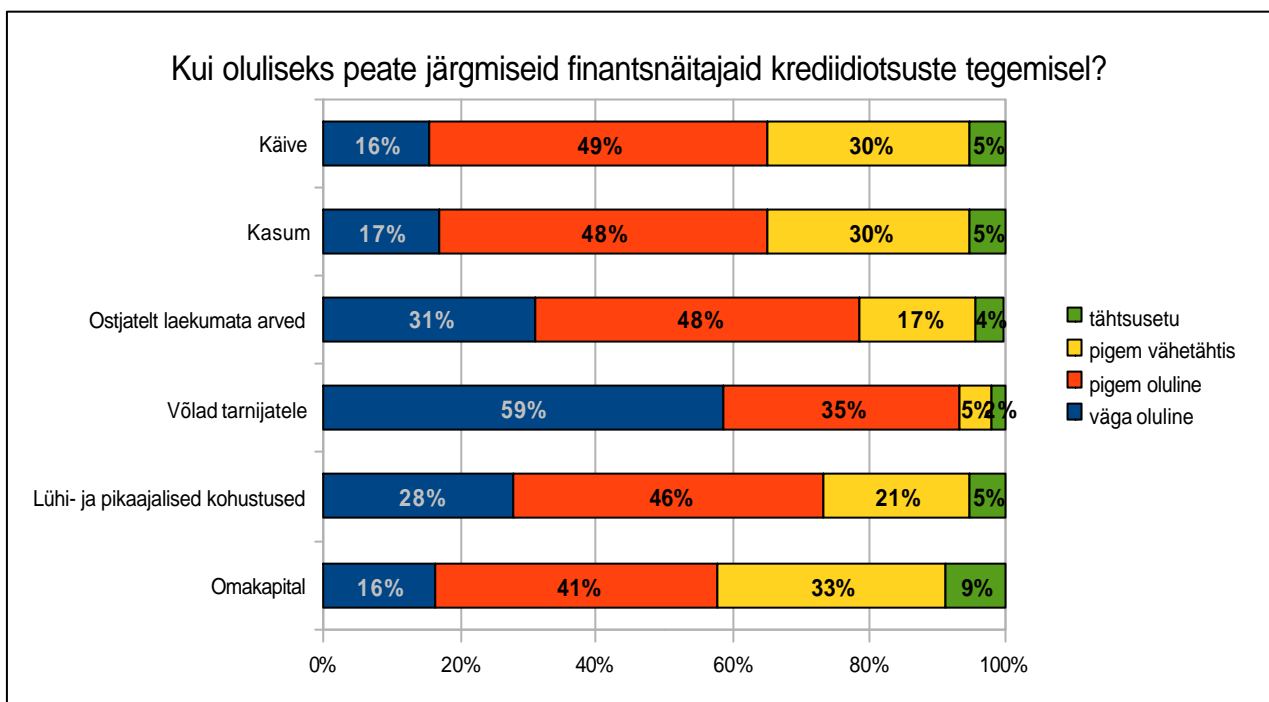
Uuringus osalejatest teostab seiret oma klientide üle 65,4% vastajatest (Joonis 7). Nagu allolevalt jooniselt näha võib, on seire teostamine aasta-aastalt kasvanud.

Joonis 7. Seiret teostavate ettevõtete osakaal, 2007 - 2009

Krediidiotsus langetatakse kõige sagedamini 1-3 päeva jooksul (63,5% vastanud ettevõtetest) ning see näitaja on võrreldes eelmise aastaga suurenenud. Mõne minuti jooksul tehtavate krediidiotsuste osakaal on 23,8%.

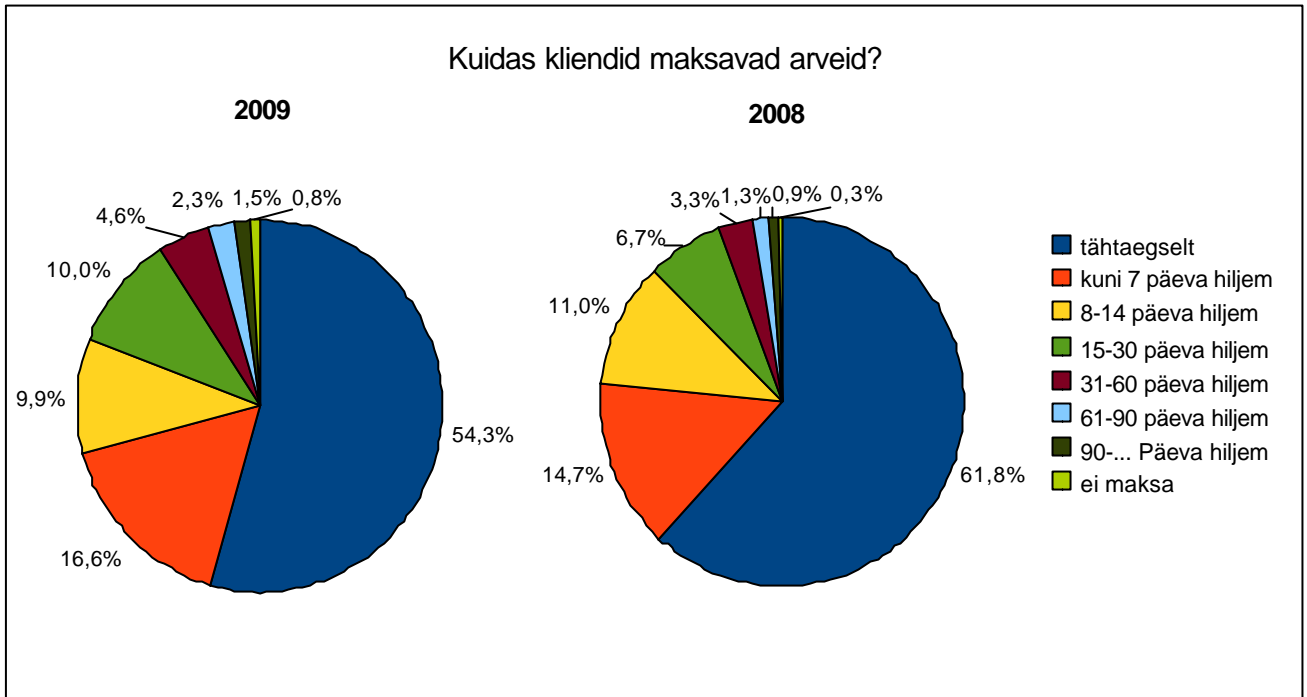
Krediidiotsuste tegemisel peetakse väga oluliseks (58,8% vastanutest) finantsnäitajaks võlgu tarnijatele (Joonis 8). Samuti peetakse väga oluliseks näitajaks ostjatelt laekumata arveid (31% vastajatest) ning lühi- ja pikaajalisi kohustusi (27,8%). Pigem vähetahtsateks finantsnäitajateks peetakse käivet ning omakapitali.

Joonis 8. Ettevõtete hinnang finantsnäitajate olulisusele krediidiotsuse tegemisel

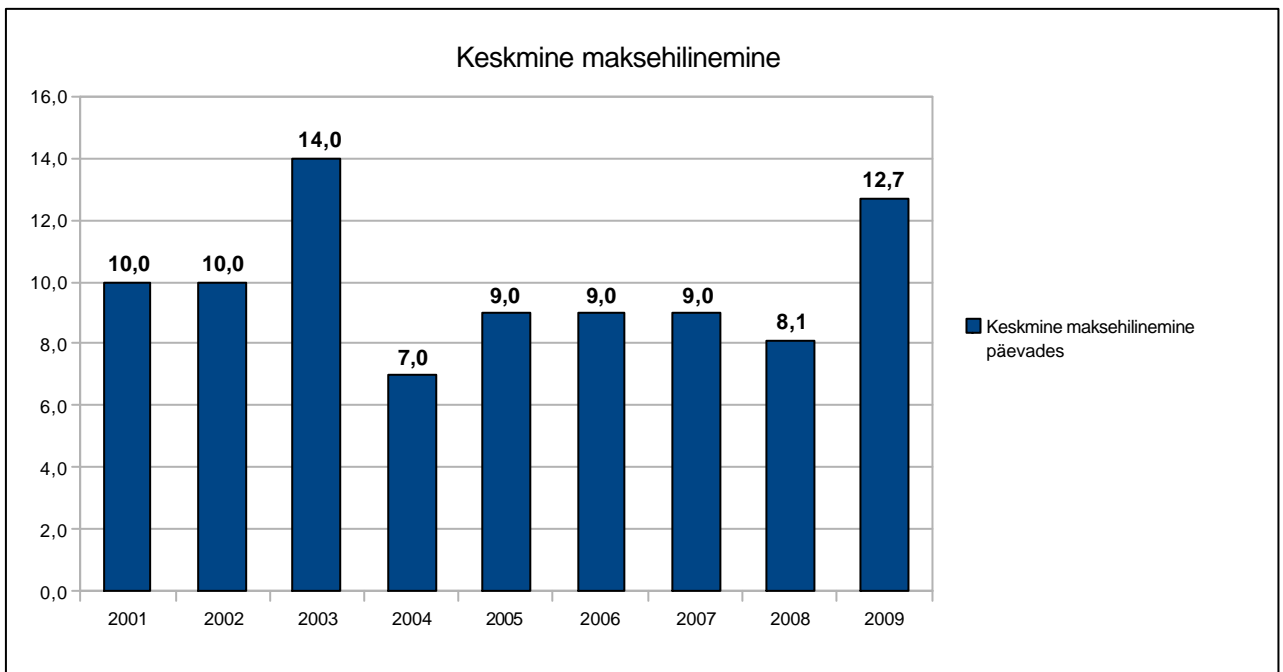
Maksekäitumine

Krediidipoliitika uuringu andmetel tasuvad ettevõtted 54,3% ettevõtetest arveid tähtaegselt (Joonis 9). See näitaja on võrreldes eelmise aastaga langenud (tähtaegselt tasuvate ettevõtete osakaal 2008. aastal oli 61,7%). Kuni 30-päevase hilinemisega tasub 36,5% ettevõtetest. 4,6% ettevõtetest tasub 31-60 päevase hilinemisega, 2,3% 61-90 päeva hiljem ning 1,5% üle 90-päevase hilinemisega. Tasumata jätab 0,8% ettevõtetest. Pikaajalised makseviivitused on võrreldes eelmise aastaga kasvanud.

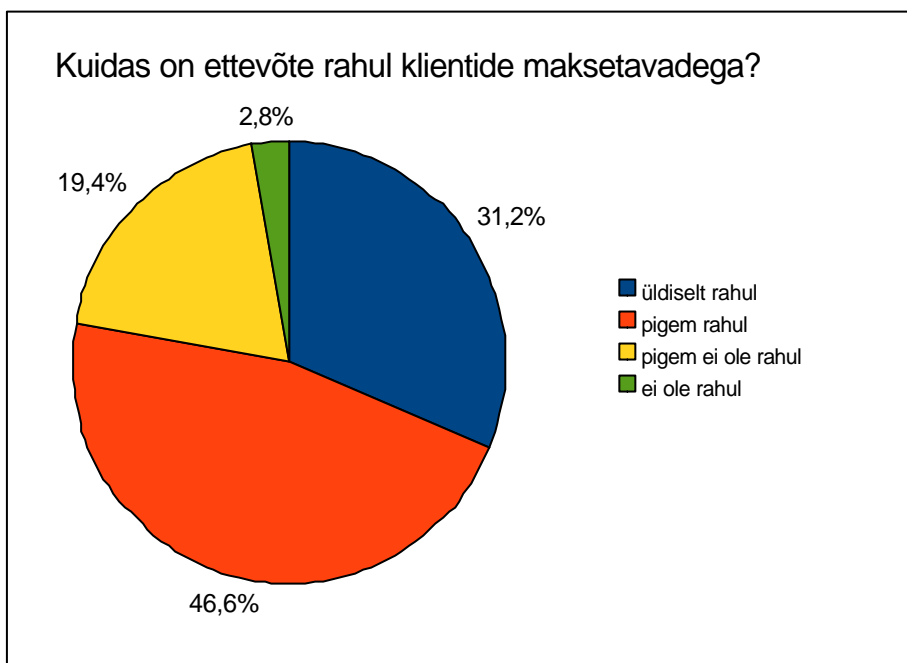
Joonis 9. Ettevõtete jagunemine maksekäitumise järgi

Joonisel 10 on näidatud keskmise maksehilinemise muutumist aastatel 2001 – 2009. Käesoleval aasta uuringu kohaselt on keskmine maksehilinemine 12,7 päeva, mis on 4,5 päeva pikem kui 2008. aastal.

Joonis 10. Keskmine maksehilinemine 2001 – 2009

Kuigi tähtaegselt tasuvate arvete osakaal on langenud, on uuringu kohaselt ligikaudu 78% ettevõtetest rahul oma klientide maksetavadega (Joonis 11). Võrreldes eelmise aastaga on rahulolematus klientide maksetavadega kasvanud 8 protsendipunkti.

Joonis 11. Ettevõtete rahulolu klientide maksetavadega

Krediidipoliitika uuring näitab, et ettevõtted eelistavad maksetähtaega meelde tuletada helistamise, e-maili ning kirja saatmise teel. Faksi ja SMS'i kasutatakse suhteliselt tagasihoidlikult.

Maksetähtaja ületanud kliendi sanktsioneerimiseks kasutavad ettevõtted krediidimüügi peatamist (küsitakse lisaks ka ettemaksu). Samuti nõutakse viivist ja/või lühendatakse tulevikus maksetähtaegu. Võrreldes eelmise aastaga on suurenenud krediidilimiidi vähendamine ning maksehäireregistris info avalikustamine.